

การใช้สื่อออนไลน์และความรู้ทางการเมืองที่ส่งผล
ต่อการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง
SOCIAL MEDIA USAGE AND POLITICAL EFFICACY AFFECTING
ON CIVIC ENGAGEMENT

¹ธมกร ทयाปราศารณ์, ²ธรรมนิത്യ วราภรณ์ และ ³ชัยยศ จินารัตน์
¹Thammakorn Thayaprasart, ²Thammanit Waraporn, and ³Chaiyos Jinarat,

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, ประเทศไทย
The Eastern University of Management and Technology, Thailand.

¹drthammo@gmail.com

Received : May 1, 2022; Revised : May 20, 2022; Accepted : May 25, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจและศึกษาระดับปัจจัยส่วนบุคคล การใช้สื่อออนไลน์ ความรู้ทางการเมืองและการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง 2) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การใช้สื่อออนไลน์ ความรู้ทางการเมืองและการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง และ 3) เพื่ออธิบายและพยากรณ์การใช้สื่อออนไลน์ ความรู้ทางการเมืองและการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร ร้อยเอ็ด และอำนาจเจริญ จำนวน 318 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวน ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 18-25 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวส. และมีอาชีพรับจ้างไปพร้อมกัน ลักษณะการใช้สื่อออนไลน์ ไม่เคยทำกิจกรรมสาธารณะหรือการกุศลมาก่อนเลย และนิยมใช้ Facebook รวมถึง ใช้ครั้งละไม่เกิน 30 นาที อีกทั้งยังไม่เคยส่งข้อความทางการเมือง หรือ Upload ข่าวการเมือง หรือข้อมูลการเมือง ตลอดจนถึงไม่เคยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ และไม่เคยได้รับความรู้ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์เลย 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อการใช้สื่อออนไลน์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

¹ นักศึกษา, หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

² อาจารย์ ดร., หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

³ อาจารย์ ดร., หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

ประกอบด้วย อายุและการศึกษา โดยมีผลกระทบต่อการทำกิจกรรมสาธารณะ ร้อยละ 14 ต่อเวลาในการใช้แต่ละครั้ง ร้อยละ 11 และต่อการส่งต่อความเชื่อความหรือภาพการเมือง ร้อยละ 8 โดยการใช้สื่อออนไลน์ประเภทการทำกิจกรรมสาธารณะ มีอิทธิพลต่อความรอบรู้ทางการเมืองที่ร้อยละ 10 และมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมภาคพลเมืองร้อยละ 7 เวลาในการใช้สื่อออนไลน์มีผลกระทบต่อความรู้ทางการเมือง ร้อยละ 2 และกระทบต่อการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง ร้อยละ 4 การส่งต่อข้อความ หรือภาพการเมือง มีอิทธิพลต่อความรู้ทางการเมือง ร้อยละ 9 และส่งผลกระทบต่อมีส่วนร่วมภาคพลเมือง ร้อยละ 12 3)ความสามารถส่วนบุคคล อธิบายความแปรปรวนร่วมกันกับ ความรอบรู้ภายนอก และกระบวนการทางการเมืองมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมืองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีสัมประสิทธิ์พหุคูณร่วมกันได้ที่ร้อยละ 92

คำสำคัญ : การใช้สื่อออนไลน์, ความรอบรู้ทางการเมือง, การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมือง

Abstract

This research had the following objects: 1) to survey and study the level of personal factors online media usage, political knowledge and participation in the civil sector. 2) to study the relationship between personal factors online media usage, political knowledge and participation in the civil sector. and 3) to explain and forecast the online media usage, political knowledge and participation in the civil sector. The sample consisted of 318 people living in Ubon Ratchathani province, Yasothon province, Roi Et province and Amnat Charoen province. Research instrument were questionnaires. The analysis statistic are frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test analysis, and multi regression analysis. The results present that 1) Most of the samples in this study were female. Aged between 18-25 years old, studying at the vocational level, and having a wage career at the same time. Characteristics of never online media usage engaged in public or charitable activities before and prefers to use Facebook no more than 30 minutes at a time, and has never sent political messages or uploaded political news or political information, as well as never expressing political opinions through online media usage and never received any political knowledge through online media. In addition, it was found that most of the samples of this research had online media behaviors without ever participating in politics through online media usage and never pressed Like their favorite pages. They also never received political news through online media, never posted political news, and had no opinion or comment at all. 50.9% of political knowledge and participation in the civil sector Overall, it was at a moderate level (\bar{X} = 2.75). 2) Personal

factors classified by age and education level can account for the statistically significant covariances in online media, public activity ($R^2 = .14$), time spent each time ($R^2 = .11$), and transmission of political messages or images ($R^2 = .08$). which explains, the personal factors that had a statistically significant impact on online media, consisted of age and education. It had an impact on public activities at 14% on the time of use each time 11% and on the transmission of political messages or images by 8%. By online media usage in public activities had a 10 percent influence on political literacy and 7 percent on civic engagement. Time spent online media usage had a 2% impact on political literacy and had an impact on civic engagement. 4 percent forwarding messages or political image It influenced 9% political knowledge and 12 percent civic participation. 3) Personal Abilities describe the common variance with external knowledge and political processes had a statistically significant influence on citizen political participation. With a common predictive coefficient of 92%.

Keywords : Social Media Usage, Political Savvy, Political Efficacy and Civic Engagement

บทนำ

การมีส่วนร่วมสาธารณะ ในขอบเขตทางการเมืองไม่ได้มาจากรัฐบาลฝ่ายเดียว พลเมืองก็สามารถที่จะใช้เทคโนโลยี Social Media ในการค้นหาและสร้างความต้องการ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมสาธารณะให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองได้ (Gerbaudo, 2018) ฉะนั้น การเพิ่มขึ้นของจำนวนพลเมืองที่มีการเชื่อมโยงกับโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือจะซอฟต์แวร์อื่นๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนฝ่ายการเข้าร่วมของชุมชนท้องถิ่นไปสู่ระบบดิจิทัล การเข้าร่วมภาคพลเมืองในสังคมออนไลน์ หรือการเข้าร่วมแบบดิจิทัล ซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสาธารณะ หรือพลเมือง จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและศึกษา (Pentland, 2014) ในสังคมประชาธิปไตยการเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองมีหลายรูปแบบ เช่น การเลือกตั้ง การติดต่อเจ้าหน้าที่ เป็นต้น ซึ่งได้กระจายโดยแพร่หลายไปทั่วโลกตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิวัฒนาการไปเลือกตั้งของผู้มีอายุน้อยกว่า 30 ผู้ออกไปเลือกตั้งในจำนวนที่ลดลงผู้ที่มีอายุมากกว่า 30 ปี (Bouza, 2014)

ในทศวรรษที่ผ่านมา ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารเทคโนโลยี (ICT) ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของข้อมูลข่าวสารและเปลี่ยนรูปแบบของการเมืองแบบดั้งเดิม โดยมีการเปลี่ยนผู้แสดงใหม่จากสังคมพลเมือง โดยใช้ช่องทาง Social Media และมีการแสดงตนเองให้เข้าไปมีส่วนร่วมในภาคพลเมืองและการเมือง (Coleman et al, 2008) Internet หรือ Web 2.0 จึงเป็นช่องทางแลกเปลี่ยนที่หลากหลายที่เปิดโอกาสให้มีการถกเถียงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ

สาธารณสุขและทำให้พลเมืองเข้าร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์ในกระบวนการของประชาธิปไตย (Penteado et al, 2014)

นักวิชาการหลายคน เช่น Gastil & Xenos (2010), Moellrt et al (2014) และ Marx & Nguyen (2016) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของบทบาทความรู้ทางการเมืองในตนเองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง การเข้าร่วมทางการเมือง หรือพฤติกรรมอื่นๆ ในกระบวนการประชาธิปไตย โดยมีข้อสมมุติฐานขึ้นมาก่อนว่า บุคคลที่จะเข้าร่วมทางการเมือง ถ้าเขารู้สึกว่าเขาเข้าใจในสิ่งแวดล้อมทางภูมิปัญญา หรือเรียกว่า Internet Efficacy และพวกเขาจะแสดงเพื่อสร้างความแตกต่างหรือเรียกว่า External Efficacy แก่การศึกษาวิจัยนี้ จะมุ่งเน้นที่สังเกตของการเกิดความรู้ทางการเมือง ได้แก่ การใช้ Social Media ของคนในปัจจุบันที่มีเทคโนโลยีการสื่อสารสูง หรือเรียกว่าผลกระทบของการใช้ Social ที่มีส่วนทำให้เกิดความรู้ทางการเมือง

Brady et al (1995) และ Gerber (2008) ได้กล่าวไว้ว่า การเข้าร่วมทางการเมืองของประชาชนแต่ละคนไม่เหมือนกันและมีการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของประชากร การกล่อมเกลாதงสังคม รวมถึงการเคลื่อนย้ายของประชากร เนื้อหาสาเหตุถึงความแตกต่างของบุคคลในการเข้าร่วมทางการเมือง เช่น การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง หรือความสนใจทางการเมือง

Norris (2001) ให้ความเห็นเกี่ยวกับข่าวสารทาง Social Media ที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทำให้เกิดการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกับ Social Media ที่มีผลกระทบเกิดขึ้นโดยการใช้ Social Media ของบุคคล ในการศึกษาวิจัยจึงเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ Social Media ที่มีผลกระทบหรือทำให้เกิดการเข้าร่วมทางการเมือง นอกจากนี้มีข้อวิจัยจากหลายคน เช่น Valenzuela et al (2009), Cho et al (2009) และ Xenos & Moy (2007) ก็ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการใช้อินเตอร์เน็ตที่มีความรู้ทางการเมือง ความไว้วางใจความรู้ และการเข้าร่วมของพลเมือง

การเปลี่ยนแนวคิดแบบเสรีนิยมใหม่ของกลุ่มคน Generation Y ที่แตกต่างจากกลุ่มคน Generation Baby Booms และ Generation X โดยเฉพาะในเรื่องของความคิด ความเชื่อ และค่านิยมที่เปลี่ยนในทางก้าวหน้าหรือแบบใหม่ ความจงรักภักดียินยอมต่อระบบการเมือง เปลี่ยนมาเป็นการกล้าตั้งคำถามและการเรียกร้องในสิ่งที่เห็นว่าไม่ถูกต้อง กลุ่มคนเหล่านี้มีการแสดงออกทางการเมืองมากขึ้น โดยได้ยื่นข้อเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีลาออก แก้ไขรัฐธรรมนูญ และหยุดคุกคามสิทธิเสรีภาพของประชาชน ซึ่งเป็นปรากฏการณ์พลเมืองแบบใหม่ เช่น การชุมนุมวี การชูประดาษาเปล่า กิจกรรมวิ่งร้องเพลง และการติดริบบิ้นสีขาว สะท้อนให้เห็นกิจกรรมของภาคพลเมืองสมัยที่แตกต่างจากอดีตโดยสิ้นเชิง (พรอัมรินทร์ พรหมเกิด, 2563)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้สื่อออนไลน์และความรู้ทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการใช้ Social Media ของประชาชนในลักษณะของ SNS และการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย เพื่อเป็นการชี้ให้เห็นว่าผู้ใช้กลุ่มไหนใช้ Social Media หรือมีความรู้ทางการเมือง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจและศึกษาระดับปัจจัยส่วนบุคคล การใช้สื่อออนไลน์ ความรู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การใช้สื่อออนไลน์ ความรู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง
3. เพื่ออธิบายและพยากรณ์การใช้สื่อออนไลน์ ความรู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การใช้สื่อออนไลน์และความรู้ทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร หมายถึง ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร ร้อยเอ็ด และอำนาจเจริญ ซึ่งมีจำนวนที่ไม่แน่นอน เนื่องจาก ประชาชนจำนวนมากย้ายที่อยู่ไปตามเหตุผลทางเศรษฐกิจ และสังคม อันเป็นเหตุให้มีจำนวนประชาชนที่แท้จริงที่ไม่ชัดเจน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้สูตรกำหนดขนาดตัวอย่างของ Cochran ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 385 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มี 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การใช้สื่อสังคม online

ตอนที่ 3 ความรู้ทางการเมือง ประกอบด้วย การรับรู้ส่วนบุคคล กระบวนการทางการเมือง ความสามารถส่วนบุคคล ความรอบรู้ภายใน และความรอบรู้ภายนอก

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของภาคพลเมือง ประกอบด้วย การสื่อสาร การประสานกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ อาสาสมัครและการมีส่วนร่วมแบบดั้งเดิม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม สำหรับการวิเคราะห์คำตอบให้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์วิจัย มากที่สุด โดยใช้สถิติทดสอบ ต่อไปนี้

3.1 เพื่อศึกษาลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติวิเคราะห์ความถี่ และร้อยละ

3.2 เพื่อศึกษาระดับค่าเฉลี่ยของตัวแปร ใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคลาดเคลื่อน

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การใช้สื่อออนไลน์และความรู้ทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล การใช้สื่อออนไลน์ ความรู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง แสดงดังตารางที่ 1-4 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	158	49.7
	หญิง	160	50.3
รวม		318	100.0
อายุ	ต่ำกว่า 18 ปีลงมา	19	6.0
	ระหว่าง 18-25 ปี	106	33.3
	ระหว่าง 26-35 ปี	104	32.7
	ระหว่าง 36-45 ปี	61	19.2
	ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	28	8.8
รวม		318	100.0
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	19	6.0
	มัธยมศึกษา	48	15.1
	ปวช.	88	27.7
	ปวส.	135	42.5
	ปริญญาตรี	26	8.2
	สูงกว่าปริญญาตรี	2	.6
รวม		318	100.0

ปัจจัยส่วนบุคคล		จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ	นักเรียน นักศึกษา	71	22.3
	เกษตรกร	41	12.9
	รับจ้างทั่วไป	81	25.5
	ลูกจ้าง	41	12.9
	ธุรกิจอิสระ หรือค้าขาย	52	16.4
	รับราชการ	26	8.2
	อื่นๆ	6	1.9
รวม		318	100.0

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของงานวิจัยนี้เป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.3 มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ร้อยละ 33.3 กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวส. ร้อยละ 42.5 และมีอาชีพรับจ้างไปพร้อมกัน ร้อยละ 25.5

ตารางที่ 2 : การใช้สื่อออนไลน์

การใช้สื่อออนไลน์		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เข้าร่วมกิจกรรม สาธารณะ	ไม่เคยเข้าร่วม	130	40.9
	เคยเข้าร่วม 1 ครั้ง	97	30.5
	เคยเข้า 2-3 ครั้ง	41	12.9
	เคยเข้าร่วม 4-5 ครั้ง	23	7.2
	ตั้งแต่ 6 ครั้งขึ้นไป	27	8.5
รวม		318	100.0
สื่อออนไลน์ที่ใช้บ่อย	Facebook	202	63.5
	Line	116	36.5
รวม		318	100.0
เวลาที่ใช้สื่อ	ต่ำกว่า 30 นาทีต่อครั้ง	132	41.5
	ระหว่าง 30 นาที แต่ไม่เกิน 1 ชั่วโมง	99	31.1
	ระหว่าง 1-2 ชั่วโมง	49	15.4
	ตั้งแต่ 2 ชั่วโมงขึ้นไป	38	11.9
รวม		318	100.0
การส่งข้อความ รูปภาพ หรือแสดงความคิดเห็น	ไม่เคยส่ง	190	59.7
	เคยส่งประมาณ 1 ครั้งนานมาแล้ว	62	19.5
	เคยส่ง 2 ถึง 3 ครั้ง	40	12.6
	เคยส่ง 4-5 ครั้ง	15	4.7
	เคยส่งตั้งแต่ 6 ครั้งขึ้นไป	11	3.5
รวม		318	100.0

การใช้สื่อออนไลน์		จำนวน (คน)	ร้อยละ
การ Upload ข้อมูล บันทึก Post หรือ Share	ไม่เคยทำ	156	49.1
	เคยทำประมาณ 1 ครั้งนานมาแล้ว	82	25.8
	เคยทำ 2 ถึง 3 ครั้ง	29	9.1
	เคยทำ 4-5 ครั้ง	40	12.6
	เคยทำตั้งแต่ 6 ครั้งขึ้นไป	11	3.5
รวม		318	100.0
ใช้สื่อสังคม Online ใน การแสดงความคิดเห็น ทางการเมือง	ไม่ได้ทำ	168	52.8
	ทำอย่างน้อย 1 ครั้ง	82	25.8
	ทำอย่างน้อย 2-3 ครั้ง	43	13.5
	ทำมากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป	25	7.9
รวม		318	100.0
การใช้สื่อสังคม Online ส่งผลต่อการมีความรู้ทาง การเมือง	ไม่มี	144	45.3
	มีบ้างเล็กน้อย	73	23.0
	มีบ้างพอสมควร	70	22.0
	ชัดเจนมากขึ้น	29	9.1
	ไม่แน่ใจ	2	.6
รวม		318	100.0
การติดตามข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อ Online ส่งผลต่อการมี ส่วนร่วมของพลเมือง	ไม่ส่งผลใดๆ	150	47.2
	ส่งผลบ้างเล็กน้อย	71	22.3
	ส่งผลได้พอสมควร	63	19.8
	ส่งผลได้มากกว่าเดิม	27	8.5
	ไม่แน่ใจ	7	2.2
รวม		318	100.0
ติดตาม Page ที่ชื่นชอบ หรือที่กำลังดำเนิน กิจกรรมทางการเมือง	ไม่ได้กดติดตาม	181	56.9
	กดติดตาม 1 Page	63	19.8
	กดติดตาม 2-3 Page	51	16.0
	กดติดตามตั้งแต่ 4 Page ขึ้นไป	23	7.2
รวม		318	100.0
ติดตามช่องข่าวหรือที่ กำลังวิเคราะห์ข่าวสารทาง การเมืองหรือให้ข้อมูลทาง การเมือง	ไม่ได้ติดตาม	158	49.7
	ติดตามอย่างน้อย 1 ช่อง	82	25.8
	ติดตาม 2-3 ช่อง	46	14.5
	ติดตามตั้งแต่ 4 ช่องขึ้นไป	32	10.1
รวม		318	100.0

การใช้สื่อออนไลน์		จำนวน (คน)	ร้อยละ
บันทึก Post ข่าวสาร ทางการเมื่อที่สนใจและ Share ออกไป	ไม่เคยทำ	186	58.5
	เคยบันทึก Post แต่ไม่ได้ Share	61	19.2
	เคยบันทึก Post และ Share เฉพาะ ข่าวที่น่าสนใจหรือสำคัญเท่านั้น	62	19.5
	เคยบันทึก Post และ Share ทุกข่าว	9	2.8
รวม		318	100.0
แนะนำช่องข่าว หรือ Page ที่เกี่ยวข้องกับ กลุ่มการเมือง	ไม่ได้แนะนำ	193	60.7
	ไม่แน่ใจ	106	33.3
	แนะนำ	19	6.0
รวม		318	100.0
Comment ข้อความ หรือแสดงความคิดเห็นใดๆ ทางการเมือง	ไม่เคย	162	50.9
	เคย 1 ครั้ง	80	25.2
	เคย 2-3 ครั้ง	45	14.2
	เคย 4-5 ครั้ง	11	3.5
	เคยตั้งแต่ 6 ครั้งขึ้นไป	20	6.3
รวม		318	100.0

จากตารางที่ 2 ลักษณะการใช้สื่อออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างได้ว่า ไม่เคยทำกิจกรรม
สาธารณะหรือการกุศลมาก่อนเลย ร้อยละ 40.9 และนิยมใช้ Facebook ร้อยละ 63.5
รวมถึง ใช้ครั้งละไม่เกิน 30 นาที (41.5%) อีกทั้งยังไม่เคยส่งข้อความทางการเมือง ร้อยละ
59.7 หรือ Upload ข่าวการเมือง หรือข้อมูลการเมือง ร้อยละ 49.1 ตลอดจนถึงไม่เคยแสดง
ความเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ร้อยละ 52.8 และไม่เคยได้รับความรู้ทางการเมือง
ผ่านสื่อออนไลน์เลย ร้อยละ 45.3

ตารางที่ 3 : ความรอบรู้ทางการเมือง

ความรอบรู้ทางการเมือง	\bar{X}	Std. Error	S.D.
การรับรู้ส่วนบุคคล (Individual's Perception)	2.77	0.06	1.02
กระบวนการทางการเมือง (Political Process)	2.77	0.06	1.08
ความสามารถส่วนบุคคล (Self-Ability)	2.58	0.06	1.06
ความรอบรู้ภายใน (Internal Efficacy)	2.98	0.06	1.16
ความรอบรู้ภายนอก (External Efficacy)	2.78	0.06	1.09
รวม	2.78	0.05	0.96

จากตารางที่ 3 ความรอบรู้ทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.78$, S.D. = 0.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความรอบรู้ภายใน ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.16) รองลงมาคือ ความรอบรู้ภายนอก ($\bar{X} = 2.78$, S.D. = 1.09) และน้อยที่สุดคือ ความสามารถส่วนบุคคล ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = 1.06)

ตารางที่ 4 : การมีส่วนร่วมภาคพลเมือง

การมีส่วนร่วมภาคพลเมือง	\bar{X}	Std. Error	S.D.
การสื่อสาร (Communication)	2.64	0.06	1.15
การประสานกิจกรรม (Organizing)	2.60	0.06	1.16
การแสดงความคิดเห็น (Expression)	2.77	0.06	1.13
การวิพากษ์วิจารณ์ (Discussing)	2.83	0.07	1.17
อาสาสมัคร (Voluntary)	2.69	0.06	1.10
แบบดั้งเดิม (Traditional)	2.73	0.06	1.11
รวม	2.71	0.06	1.05

จากตารางที่ 4 การมีส่วนร่วมภาคพลเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การวิพากษ์วิจารณ์ ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 1.17) รองลงมาคือ การแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 1.13) และน้อยที่สุดคือ การประสานกิจกรรม ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 1.16)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การใช้สื่อออนไลน์และความรู้ทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของงานวิจัยนี้เป็นเพศหญิงร้อยละ 50.3 มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ร้อยละ 33.3 กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวส. ร้อยละ 42.5 และมีอาชีพรับจ้างไปพร้อมกัน ร้อยละ 25.5 และลักษณะการใช้สื่อออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างได้ว่า ไม่เคยทำกิจกรรมสาธารณะหรือการกุศลมาก่อนเลย ร้อยละ 40.9 และนิยมใช้ Facebook ร้อยละ 63.5 รวมถึง ใช้ครั้งละไม่เกิน 30 นาที (41.5%) อีกทั้งยังไม่เคยส่งข้อความทางการเมือง ร้อยละ 59.7 หรือ Upload ข่าวการเมือง หรือข้อมูลการเมือง ร้อยละ 49.1 ตลอดจนถึงไม่เคยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ร้อยละ 52.8 และไม่เคยได้รับความรู้ทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์เลย ร้อยละ 45.3 นอกจากนั้นแล้ว ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของงานวิจัยนี้มีพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์โดยไม่เคยมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์

เลย ร้อยละ 47.32 และไม่เคยกด Like หน้า Page ที่ตนชื่นชอบเลย ร้อยละ 56.9 อีกทั้งยังไม่เคยรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ร้อยละ 49.7 ไม่เคย Post ข่าวการเมือง ร้อยละ 58.5 และไม่มีความเห็นหรือแสดงความคิดเห็นใดๆเลย ร้อยละ 50.9 ซึ่งความรู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความรู้ทางการเมือง รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมภาคพลเมือง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารเทคโนโลยี (ICT) ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของข้อมูลข่าวสารและเปลี่ยนรูปแบบของการเมืองแบบดั้งเดิม โดยมีการเปลี่ยนผู้แสดงใหม่จากสังคมพลเมือง โดยใช้ช่องทาง Social Media และมีการแสดงตนเองให้เข้าไปมีส่วนร่วมในภาคพลเมืองและการเมือง (Coleman et al, 2008) อินเทอร์เน็ตหรือ Web 2.0 จึงเป็นช่องทางแลกเปลี่ยนที่หลากหลาย ที่เปิดโอกาสให้มีการถกเถียงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะและทำให้พลเมืองเข้าร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์ในกระบวนการของประชาธิปไตย (Penteado et al, 2014) สอดคล้องกับ แพรวพรรณ ปานนุช (2562) ที่ได้ค้นพบพฤติกรรมติดตามข่าวสารและข้อมูลทางการเมืองของคนอายุระหว่าง 20-29 ปี ที่ชอบใช้โทรศัพท์มือถือในการใช้สื่อออนไลน์ เช่น Facebook ซึ่งสามารถกระตุ้นการรับรู้และความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่มคนนี้ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เช่น การทำกิจกรรมสาธารณะ และจากเหตุแห่งการค้นพบนี้ ทำให้ทุกสถาบันจำเป็นต้องให้ความเอาใจใส่ต่อความถี่ ระยะเวลา และการใส่เนื้อหาทางการเมืองในเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งนอกจากจะช่วยให้เกิดการขยายตัวขององค์ความรู้ทางการเมืองได้อย่างถูกต้องแล้วยังช่วยให้สังคมเห็นถึงความสำคัญของความเป็นธรรมในสังคมมากขึ้น อันเป็นปัจจัยพื้นฐานที่นำมาสู่ความสงบสุขในสังคมได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองแบบยุคธรรม เป็นรากฐานของการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้

2. ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันต่อการใช้สื่อออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติประเภทการทำกิจกรรมสาธารณะ ($R^2 = .14$, Sig. 014) เวลาที่ใช้ในแต่ละครั้ง ($R^2 = .11$, Sig. 029) และการส่งต่อข้อความหรือรูปภาพทางการเมือง ($R^2 = .08$, Sig. 016) ซึ่งอธิบายได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อการใช้สื่อออนไลน์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย อายุและการศึกษา โดยมีผลกระทบต่อการทำกิจกรรมสาธารณะ ร้อยละ 14 ต่อเวลาในการใช้แต่ละครั้ง ร้อยละ 11 และต่อการส่งต่อข้อความหรือรูปภาพการเมือง ร้อยละ 8 โดยการใช้สื่อออนไลน์ประเภทการทำกิจกรรมสาธารณะ มีอิทธิพลต่อความรอบรู้ทางการเมืองที่ร้อยละ 10 และมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมภาคพลเมืองร้อยละ 7 เวลาในการใช้สื่อออนไลน์มีผลกระทบต่อความรู้ทางการเมือง ร้อยละ 2 (Sig. 078) และผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง ร้อยละ 4 (Sig. 004) และการส่งต่อข้อความ หรือรูปภาพการเมือง มีอิทธิพลต่อความรู้ทางการเมือง

ร้อยละ 9 (Sig. 000) และต่อการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง ร้อยละ 12 (Sig. 000) สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุกูล ชื่นพัก และคณะ (2562) ที่ได้สรุปผลวิจัยไว้ว่า ต้องพัฒนาการเมืองอย่างสร้างสรรค์ และเป็นการเมืองที่ส่งเสริมและผลักดันให้กลุ่มเยาวชนได้เข้าร่วมทำกิจกรรมการเมืองได้อย่างถูกต้อง ซึ่งนอกจากจะไม่เป็นการทำลายกระบวนการประชาธิปไตยที่ดีแล้ว ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ การพัฒนาการเมืองแบบประชาธิปไตยได้ตามเนื้อแท้ กล่าวคือเป็นการเมืองที่ดำรงไว้ซึ่งสิทธิ และเสรีภาพในการแสดงออก แสดงความเห็นหรือแม้แต่การทำกิจกรรมใดใดด้วยความเคารพจากทุกกลุ่มการเมือง เพราะฉะนั้นการใช้สื่อออนไลน์ ทั้ง Facebook หรือ Line ผ่านโทรศัพท์มือถือ ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างความรู้ทางการเมืองให้กับทุกคนที่อาศัยอยู่ทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งนอกจากทำให้เกิดการรับรู้การเมืองที่ถูกต้องแล้วยังช่วยให้เกิดบรรยากาศทางการเมืองที่ดีสำหรับทุกคน

3. ความสามารถส่วนบุคคล อธิบายความแปรปรวนร่วมกันกับ ความรอบรู้ภายนอก และกระบวนการทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมืองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีสัมประสิทธิ์พหุคูณร่วมกันได้ที่ร้อยละ 92 (Std error = .41) สอดคล้องกับ Bandura (1977) ได้นำเสนอความรู้ในตนเอง หมายถึงการประเมินตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการผลลัพธ์ที่ปรารถนา ความรู้ในตนเองจึงเป็นปัจจัยที่พยากรณ์พฤติกรรมส่วนบุคคลในการเผชิญหน้ากับปัญหาและสามารถแก้ไขให้บรรลุเป้าหมายได้ Campbell et al (1954) อธิบายเพิ่มเติมว่า ความรู้ในตนเองเฉพาะ หมายถึง ความรู้ในการทำงานเฉพาะในชีวิตของบุคคล ฉะนั้นความรู้ทางการเมือง จึงเป็นรูปแบบเฉพาะของความรู้ส่วนบุคคลทางการเมืองที่บุคคลสามารถมีอิทธิพลต่อกระบวนการทางการเมือง ซึ่งแบ่งออกเป็น (1) ความรู้ภายใน เป็นการรับรู้ส่วนบุคคล หรือการรับรู้ของกลุ่มและ (2) การรับรู้ภายนอก เป็นการแสดงออกส่วนบุคคลการรับผิดชอบต่อระบบการเมือง ซึ่งรัฐบาลจะต้องเร่งนำและตอบสนองความต้องการเป็นความคิดเห็นของพลเมือง และยังสอดคล้องกับ Bandura (1997) และ Stekelenburg & Klandermans (2010) ที่ว่าการวัดความรู้ทางการเมือง มีความแตกต่างในการวัดตามองค์ประกอบของความรู้ทางการเมืองที่ชีวิต เช่น Caprara (2009) ใช้ความรู้ส่วนบุคคล Klandermans (1984) ใช้ความรู้กลุ่ม และ Morrell (2005) ใช้ความรู้ภายนอก และความรู้ภายใน สอดคล้องกับงานวิจัย Bakker & De Vreese (2011) แสดงให้เห็นว่า การใช้สื่อสารเวิร์คของผู้มีอิทธิพลออกเสียงเรียกว่า สามารถพยากรณ์การเข้าร่วมทางการเมืองออฟไลน์แบบดั้งเดิมได้ และเข้าร่วมภาคพลเมืองโดยการบริจาคเงินหรือระดมทุนเพื่อช่วยเหลือ Vitka et al (2011) ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ Baumgarten & Morris (2010) ที่พบว่าการใช้สื่อออนไลน์ไม่มีความสัมพันธ์ในการเพิ่มการมีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างไรก็ตามในผลการวิจัยของ Quinterlier & Vissers (2008) พบว่าความรู้ทางการเมืองและความสนใจทางการเมืองแบบดั้งเดิม สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผลวิจัยนี้ยังค้นพบความสำคัญของการสร้างความรอบรู้ทางการเมืองจากปัจจัยภายนอก ร่วมกันกับการพัฒนากระบวนการทางการเมืองซึ่งล้วนเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพยากรณ์ความก้าวหน้าของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคพลเมือง กลุ่มอายุไม่เกิน 25 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ของทุกสถาบันที่นอกจากจะนิยมใช้การสื่อสารผ่าน Facebook แล้วยังใช้ในการติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยเฉพาะการทำกิจกรรมสาธารณะ และการส่งต่อข้อความหรือรูปภาพทางการเมืองทุกกรณีซึ่งจากข้อค้นพบดังกล่าวนี้ทำให้เรามองเห็นได้ชัดว่าการพัฒนาความรู้ทางการเมืองเกิดจากปัจจัยทั้งภายในและปัจจัยภายนอก อันได้แก่ ความรู้และความสามารถเฉพาะบุคคลของแต่ละคนมาผสมรวมกันเข้ากับกระบวนการทางการเมืองที่ถูกต้อง เช่น การรณรงค์หาเสียงเชิงสร้างสรรค์ การให้ข้อมูลทางการเมืองโดยไม่ปิดบังหรือแม้แต่อุบายทางการเมืองของนักการเมืองรุ่นเก่าที่มักนำความวิบัติกลับคืนสู่สังคมในทุกรูปแบบทั้งจากการทุจริตในหน้าที่ และการคดโกงภาษีของประชาชน และด้วยเหตุดังกล่าวนี้เราจำเป็นต้องเร่งพัฒนากระบวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารไปจนถึงการพัฒนาองค์ความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องให้กับกลุ่มนักเรียน และนักศึกษา โดยมุ่งหวังให้บุคคลดังกล่าวเหล่านี้กลายเป็นขุมพลังที่สำคัญของการพัฒนาประเทศด้วยการเมืองที่บริสุทธิ์มากกว่าการเมืองยุคเดิม

เอกสารอ้างอิง

- นุกูล ชื่นพิง วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล อัญชลีละมัย มอลอ และสามารถ วราดิศัย. (2562). *การใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในการสื่อสารทางการเมือง และการตัดสินใจเลือกตั้งของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดสงขลา*, การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10, 921-929.
- พรอัมรินทร์ พรหมเกิด (2563). *นักเรียน นักศึกษา กับการฟื้นตัวกลับมาชี้นำการเปลี่ยนแปลงการเมืองไทยใหม่อีกครั้ง*. 22 สิงหาคม 2563.
- แพรวพรรณ ปานนุช. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อสังคม และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*, วารสารวิทยาการ จัดการ, 6(1), 157-175.
- Brady et al. (1995). "Social network sites: Definition, history, and scholarship". *Journal of Computer Mediated Communication*, vol. 13, no. 1, pp. 210-230.

- Bouza, L. (2014). *Addressing youth absenteeism in European elections*. League of Young Voters in Europe.
- Cho, J., Shah, D.V., Mcleod, J./M., Mcleod, Dm., Sholl, R.M. & Gotlieb R.M. (2009). Campaigns, reflection, and deliberation: Advancing an O-S-R-O-R model of communication effects. *Communication Theory*, 19(1), 66.
- Coleman, R., Lieber, P., Mendelson, A.L. and Kurpius, D.D. (2008). “*Public life and the internet: if you build a better website, will citizens become?*” *New Media and Society*, Vol. 10 No.2, 179-201.
- Gastil, J. & Xenos, M. (2010). *Of Attitudes and engagement: Clarifying the reciprocal relationship between civic attitudes and political participation*. *Journal of communication*, 60(2): 318-343.
- Gerbaudo, P.(2018). *The Digital Party: Political Organization and Online Democracy*. Pluto Press, London and New York, NY.
- Gerber. (2008). *The mediating path to a stronger citizenship: Online and offline networks, weak ties, & civic engagement*. *Communication Research*, 38(3), 397-421.
- Marx & Nguyen. (2016). *Deliberation, democratic decision -making and internal political efficacy*. *Political Behavior*, 27 (1). 49-69.
- Miller, W. E., Miller, A. H., & Schneider, E. J. (2014). *American National Election Studies Data Sourcebook*. Cambridge: Harvard.
- Norris, P. (2001). *Digital Divide: Civic engagement, information poverty, and the Internet*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Penteado, C.L.C., Santos, M.B.P., Araujo, R. and de, P.A. (2014), “*Democracia, sociedade civil organizada internet: estrategias de articulacao online da rede nossa Sao Paulo*”, *Sociologies*, Vol.16 No.36,pp. 206-235.
- Pentland, A. (2014). *Social Physics: How Good Ideas Spread – the Lessons from a New Science*. The Penguin Press, New York, NY.
- Valenzuela, S., Park, N., & Kee, K F. (2009). *Is there social capital in a social network site?: Facebook use and college students’ life satisfaction, trust, and participation*. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 14(4), 875-901.
- Xenos, M., & Moy. P. (2007). *Direct and differential of the Internet on political and civic engagement*. *Journal of Communication*, 57(4), 704-718.